

Viborg Kommune

Børnehuset Møllehøj

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 4
1.4 Læringsforståelse . . . 5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 13
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 13
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 13
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 14
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 14
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 14
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 16
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 16
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 18
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 23
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 23
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 25
6 AFSLUTNING . . . 26

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

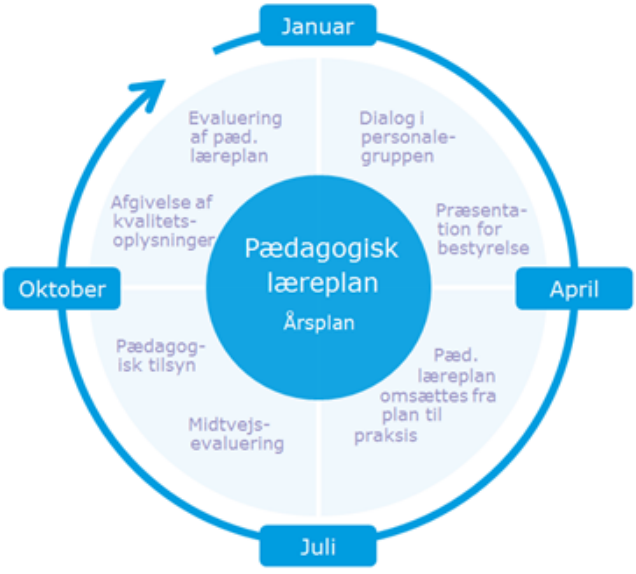
Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

På grund af diverse udfordringer i personalesamarbejdet har vi desværre ikke denne gang brugt så megen tid på selve processen som vi ønskede. Vi har arbejdet med Den pædagogiske læreplan på p-møder og taget udgangspunkt i tidligere Læreplan og ECCERS + FCCERS. Forældrerådet har været desværre ikke denne gang været aktive i udformningen af læreplanen.

Den pædagogiske læreplan er vores arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, og børnemiljøet.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Troværdighed og gensidig respekt ser vi som helt grundlæggende for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samværet med børnene, i samarbejdet med forældrene og i personalegruppen. Engagement ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Vi mener, at disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov under hensyntagen til fællesskabet
2. Princip: Vi fremmer børnenes nysgerighed som en vigtig forudsætning for meningsfuld læring
3. Princip: Udfordrer børnenes fantasi og give muliged for bevægelse inde og ude
4. Princip: Støtte barnets læring i alle hverdagssituationer
5. Princip: Vi bruger et anderkendende sprog
6. Princip: Vi inddrager børnene aktivt i så amnge daglige gøremål som muligt

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Vi tager udgangspunkt i den anerkendende pædagogik hvor læringsmiljøer og fællesskaber tilgodeser alle børn.
Læringsmiljøer skal forstås meget bredt; kulturen og atmosfæren i huset, personalet, de fysiske rammer, strukturen, aktiviteterne og de metoder der bruges til at fremme børnenes læring.
Der er de formelle læringsmiljøer og de uformelle læringsfællesskaber.
De formelle læringsmiljøer er ex.: måltiderne og de voksenstyrede fælles aktiviteter.
De uformelle læringsfællesskaber er de fællesskaber der spontant opstår imellem børnene, eller mellem børn og voksne. De kan være baseret på venskaber, fælles interesser og nysgerrighed.
For at støtte op om legerelationer, har vi indrettet de fysiske rammer med mange små åbne/lukkede områder, hvor børnene kan lege uforstyrrede. Der er steder, hvor der er mulighed for ro og fordybelse og andre steder er der mulighed for fysiske udfoldelse. Læring er en bevidst eller ubevidst proces, der foregår i et samspil med det omkringliggende miljø. Det være sig i samværet mellem mennesker, og i de fysiske rums indretning og udfoldelsesmuligheder.

Læring er en dannelses proces, hvor barnet lærer sociale kompetencer,
- at begå sig blandt andre,
- at lytte, se og forstå,
- udtrykke egne følelser og behov og anerkende hinanden.

Læring er en indsamling af erfaringer, der benyttes resten af livet. Læring er bl.a. det der sker i relationer mellem barn/voksen og barn/barn. Læring er læring til at begå sig i livet.

Det er vores opgave at støtte denne proces, og det gør vi ved at være gode rollemodeller, skabe de fysiske rammer, der udfordrer barnets lege og motoriske udfoldelser og skabe rum for sociale relationer.

Vi tager udgangspunkt i det der optager børnene og tilrettelægger ofte aktiviteterne efter dette.
Vi veksler mellem tilrettelagte aktiviteter og egne spontane oplevelser og leg
Det er samtidig vores opfattelse at det de voksne er engageret i, optager og vækker interesse i børnene.
På denne måde er der samspil mellem voksen - og barneperspektiv.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Læreplanen skal rumme børn fra 3-6 år, det er derfor ikke alle tiltag, der er rettet mod alle aldersgrupper, ligesom der er graduerede krav og udfordringer ift. alder, udvikling mm.

Børns læring hænger sammen med de voksne, der omgiver dem. I Børnehuset Møllehøj lægger vi vægt på at have engagerede, nærværende, anerkendende voksne, der møder børnene med respekt og troværdighed samt giver omsorg og skaber tryghed for barnet. Voksne, der skaber rum og rammer for udvikling, læring og trivsel. Voksne, der er fyldt med arbejdsglæde, og som samarbejder med hinanden og forældrene omkring børnenes udvikling, læring og trivsel. Dette gælder for alle 6 temaer i læreplanen.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi arbejder systematisk med TOPI og de redskaber der er i dette. Alle ansatte laver egen trivselsmåling på gruppens børn, herefter laves fælles vurdering i hele basisgruppen, og børn i gul eller rød position drøftes i hele personalegruppen. Herefter påbegyndes en analysemodel med fokus på "gad vide....". Vi tager altid udgangspunkt i barnets ressourcer og har fokus på det der fungerer og ikke mindst de voksnes rolle i barnets trivsel. Efterfølgende har hver basisgruppe ledersparring hvor børn i gul og rød position drøftes med leder og der arbejdes videre med analysemodellen. Her aftales også hvem der gør hvad og hvilke tiltag der skal sættes i gang, og der vurderes hvornår det vil være relevant at inddrage forældrene. Forældrene ved altid besked hvis vi er bekymrede for barnets trivsel, og forældrene er med til at "udfylde" analysemodellen. Vi anvender den tværfaglige model, og indkalder til fokusgruppemøder, når der skønnes behov for dette. Psykolog er altid med til disse møder, og vi indkalder relevante personer, så som talekonsulent, ressource pædagog, fysioterapeut m.m. det afhænger af problematikken. Desuden benytter vi os af den fremskudte socialrådgiver.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi har særlig fokus på at behandle børnene lige ved at behandle dem forskelligt. Vi arbejder udfra den anerkendende tilgang og har fokus på ressourcer, kompetencer og potentiale hos det enkelte barn.
Vi arbejder målrettet med inkluderende fællesskaber, hvor vores målsætning er at hvert barn skal have mindst en ven.
Vi arbejder med TOPI herunder trivselsmålinger
Vi har særlig fokus på overgange både internt og eksternt
Vi har særlig fokus på forældresamarbejdet, herunder forældrenes rolle i barnets robusthed

Vi holder forældresamtaler, fokusgruppemøder, sprogfokusmøder osv.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Vi sprogvurderer alle 3 årige. De børn der flytter fra vuggestue til børnehave i eget hus, vurderes at "ny" pædagog, dvs. den pædagog der skal "arbejde" med barnet fremover. Er der børn der, udfra denne vurdering, har brug for særlig indsats sættes dette i gang. Vi har ingen fastlagt arbejdsgang for hvordan dette foregår, det planlægges udfra de behov der opstår. Alle grupper arbejder målrettet med sprogudvikling i alle aldersgrupper. Vi anvender sprogkufferter, rim og remser, ordkort, tal og bogstaver.
De børn der har brug for særlig indsats vurderes igen løbende.
Vi benytter os af sprogfokusmøder og forældrene inddrages.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Vi arbejder målrettet med de gode overgange, og anvender materialerne der er i TOPI. Vi vurderer det enkelte barn mht. evt. udfordringer ved børnehavestart. Når barnet fylder 2½ år inviterer vi forældrene til samtale omkring dette. Her drøfter vi sammen med forældrene om der er særlige hensyn der skal tages ifht. start i børnehave. ex. hvornår og ikke mindst hvordan barnet skal starte i børnehaven. Har barnet evt. brug for at vente til en kammerat i vuggestuen også bliver 3 år? Det vurderes fra barn til barn. Vi flytter ALDRIG børnene pr. automatik. Det er altid en individuel vurdering. Til samtalen har vi også fokus på hvilke færdigheder det vil være godt for barnet at have, når det skal i børnehave. ex. ble fri, ingen sut osv. Der drøftes også hvordan vi sammen med forældrene, kan hjælpe barnet til at opnå disse færdigheder ex. at blive renlig. Når der er sat dato for overflytningen påbegyndes der ca. 4 uger før start en fokuseret indsats med henblik på den gode overflytning. Den basispædagog der skal "overtage" barnet, "nærmer sig barn og forældre". Basispædagog i vuggestuen følger barnet og støtter det i at sove sammen med børnehavebørn, spise sammen med børnehavebørn osv. Her skal nævnes at vi arbejder med "¨åbne døre" hvilket betyder at rammer og alle voksne er kendte for alle børn. Drejer det sig om overflytning til andet børnehus, tager vi initiativ ved at kontakte det børnehus der skal modtage, for at lave en aftale vedr. overlevering. Til denne samtale deltager forældrene også. Forældrene besøger selv det nye sted, det er vi ikke en del af. Et par mdr. efter start i nyt børnehus, kontakter basispædagog forældrene for at høre hvordan det går.
Børn der kommer "udefra"= vi tager kontakt til forældrene, der inviteres til et opstartsmøde og opfordres til at komme på besøg før start
Vi modtager stort set ikke børn fra kommunal dagpleje, men forsøger at anvende samme procedure, når børnene kommer fra privat pasning.
Se særlig afsnit vedr. overgang til skole.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Vi har et fagligt fokuseret samarbejde med Møllehøjskolen og Børnehuset Tapdrup omkring overgange og sammenhænge. Personalet der har med de børn det handler om, at gøre, er involveret. Vi kender til hinandens praksis, og er interesserede i det skolen / børnehusene har fokus på. Vi besøger skolen og de besøger os. Vi tager afsæt i TOPI mht. overgange dog har vi udarbejdet vores eget overgangsskema. Desuden har vi udarbejdet små foldere til hver aldersgruppe, der beskriver "hvad der er på spil" i den enkelte aldersgruppe. Her er også beskrevet hvad man kan forvente og ikke mindst hvad børnene har brug for hjælp til, for at udvikle robusthed. Vi har særlig fokus på forældrene og deres rolle ifht. børnenes robusthed. Vi holder forældremøder i aldersgrupperne, målet med dette er bl.a. at skabe forældrenetværk. Her har vi særlig fokus på hvordan vi som forældre med vores krælighed og omsorg, ofte er med til at overservicere og hermed at gøre børnene hjælpeløse.
Forældrene MED ifh overgange

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Børnehuset Møllehøj er en integreret institution, med en normering på ca. 84 børn, fordelt med ml. 53 til 65 børn i gruppen for de 3-6 årige og ml. 14 til 19 børn i gruppen for de 0-3 årige. Børnene kommer hovedsageligt fra Bruunshåb, Tapdrup, Vinkel, Sdr. Rind og Rindsholm. Typisk børn der forventes at blive indskrevet på Møllehøj skolen ved skolestart.
Vores adresse er Ådalshøjen 2 i Bruunshåb, der er et lille lokalsamfund ca. 4 km. fra Viborgs centrum.
Vi bestræber os hele tiden på at vores personalegruppe består af mænd / kvinder, nyuddannede / stor erfaring, og unge / ældre.
Viborg kommunes personalepolitik, her tænkes på omplaceringspuljen, bremser desværre dette. Vi kan ikke altid "sætte det rigtige hold til opgaven", til stor frustration for alle.
Vi betragter hele børnehuset som en helhed hvilket betyder at alle ansatte kan / vil arbejde med børn i alderen 0-6 år.
I det daglige fungerer børnehuset som en helhed, hvor hvert enkelt barn kan vælge mellem planlagte aktiviteter og/eller spontan leg. De fysiske rammer er funktionsopdelt, og der er 4 aldersopdelte basisgrupper, med 1, 2 el. 3 basisvoksne tilknyttet, det afhænger af børnetallet. Dette betyder at hvert barn har ”deres voksen”, som i det daglige er opmærksom på det enkelte barn og som sørger for at forældrene er orienteret, om hvordan barnet har det her i børnehuset. Basisvoksen er den der tager imod nyt barn / forældre, og i det hele taget er ansvarlig for det enkelte barns trivsel her.
Basisgrupperne spiser altid sammen—det samme sted.
De 4 grupper= Biller: 0-2 år, Myre: 3-4 år, Mus: 4-5 år, Tudser: 5-6 år.
I august måned ”rykker” børnene + basisvoksen op i næste gruppe. Billerne bliver myre, når de bliver 3 år eller efter aftale, med forældre, det afhænger af barnets kompetencer.
Vuggestuegruppen er pt. på 16 børn, 5 drenge og 12 pigerne.
Børnehaven har pt. 55 børn fordelt med 36 drenge og 19 piger.
Udfordringer: STORT overtal af drenge, hvilket dog ser ud til at blive mere lige. + INGEN mænd

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	20,0
Krop og bevægelse	15,0
Naturen og naturfænomener	15,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	10,0

Kommentar:

Vi oplever i stigende grad meget usikre børn og forældre der udtrykker usikkerhed ifht. om de gør det rigtige og godt nok. Vi modtager skrigende børn der kæmper for sin ret og forældre der "står på

hovedet" for at skabe ro. Vi ser det som frustrerede børn der søger voksne der tager ledelse. Derfor har vi valgt at have særligt fokus på det hele barn, og ikke mindst på det velfungerende, robuste barn der udvikles mht. kompetencer og modstandskraft til at klare de udfordringer de møder. Ex., der stilles krav, tåle nederlag og håndtere frustrationer. Vi vil have særlig fokus på forældrenes rolle i barnets dannelse. Vi vil bl.a. afholde forældremøder i aldersopdelte grupper. Målet med dette er bl.a. at være med til at skabe forældrenetværk, netværk der kan komme børnene til gode helt op i skolen. Netværk der starter helt nede i vuggestuen der er med til at ruste børnene og forældrene, = børn i bedre trivsel skaber grobund for et endnu bedre børneliv.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Læringshistorier
- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview
- dagbøger på børnenettet

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- SMTTE
- Læringshistorier
- Relationsskema
- TOPI analysemodel

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Dokumentation og evaluering bruges aktivt i vores arbejde med børnene. Vi evaluerer i basisgrupper og på tværs af grupperne. Vi opnår hermed en alsidig evaluering. Vi bliver klogere på egen praksis og det kommer børnene til gode. Resultater i ECERS bruges også til at opkvalificere vores praksis. Vi vil også anvende video og praksisfortællinger for at opkvalificere vores praksis.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børn er forskellige, og alle er unikke. Derfor møder vi barnet anerkendende, ser barnet uden at vurdere det og giver barnet følelsen af at være ok, som det er.
Vi lægger vægt på at give mulighed for at udvikle børnenes kompetencer og modstandskraft til at klare udfordringer, tåle nederlag og håndtere frustrationer og altså ikke "pakke børnene ind i vat". For eksempel skånes børnene ikke for at tabe i spil, komme sidst i kapløb, at være den, der mangler en løbecykel/plads på gyngen/komme med. De følelser dette måtte medføre møder vi på en anerkendende måde, og vi støtter barnet i at finde handlemuligheder.
Personalet støtter børnene i at blive selvhjulpne, og vi skaber rammer, der understøtter barnets lyst til udfordringer og til at sige ja til nye ting for eksempel teater, lege, oplevelser, mennesker, aktiviteter mm.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

I Børnehuset Møllehøj er et af vores primære mål at skabe robuste børn. Er man blevet "curlet" for i hele barndommen, har man ingen metoder til at komme over et nederlag, den dag verden banker på i form af skolen.
Derfor er det vigtigt at børnene få lov til at øve sig i modstand og nederlag under trygge rammer og med nærværende voksne, der ser hvad der sker, møder barnet med anerkendelse og lærer barnet at tackle nederlaget.
Robuste børn er også børn, der hviler i sig selv, og som lærer at mestre modgang. Børnene må øve sig i at håndtere skuffelser eller afvisninger og i nogle tilfælde lære at sige PYT, videre!

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Vi ser hvert barn som et unikt individ og som et individ, der er en del af et fællesskab. Det indebærer blandt andet krav om deltagelse i fælles ting, at kunne vente på tur og deles/skiftes samt at kunne udsætte egne behov. Sociale kompetencer handler endvidere om at være gode venner, der både kan være uenige og lege med andre og stadigvæk være gode venner, og det handler om at blive mødt med anerkendelse af, at ens oplevelse af en situation kan være anderledes end et andet barns/den voksnes oplevelse. Det handler også om, at barnet viser empati, omsorgsfuldhed, tager hensyn, trøster og henter hjælp, hvis et andet barn har brug for det og samtidig oplever at blive mødt af børn og voksne, der viser hensyn, trøster, er empatiske og omsorgsfulde.
Vi har fokus på leg både inde og ude. Leg er fællesskab, hvor man sammen med andre udvikler sig og

fordøjer læring - i regellegen, konstruktionslegen, men specielt i rollelegen, som finder sted overalt, hele dagen.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål er at børnene får mulighed for at indgå i fællesskaber og hermed udvikler venskaber. Målet er også at børnene får mulighed for at udtrykke egne følelser og behov og ikke mindst også at de respekterer andres følelser og behov. Desuden er vores mål at børnene lærer de demokratiske spilleregler.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene kan skabe venskaber og har venner
2. Tegn: Børnenen lytter og venter på tur
3. Tegn: Børnene viser omsorg og empati for hinanden
4. Tegn: Børnene hjælper hinanden
5. Tegn: Søskende i huset mødes i hverdagen / er sammen
6. Tegn: Pigeaktiviteter
7. Tegn: Dregeaktiviteter
8. Tegn: Børnene mærker den gode stemning der er i personalegruppen
9. Tegn: Børnene oplevr personalet "vil" hinanden

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi opfordrer børnene til medvirken og medindflydelse
2. Tiltag: Vi støtter børnene i at danne venskaber
3. Tiltag: Ture ud af huset
4. Tiltag: Aktiviteter i små grupper
5. Tiltag: Aktiviteter på tværs af basisgrupperne
6. Tiltag: Kønsopdelte aktiviteterVi støtter søskende samvær på tværs af huset
7. Tiltag: Personalet er rollemodeller ifh kommunikation og omsorg

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Gennem kommunikation - verbalt eller non verbalt - udtrykkes følelser, behov, ønsker og der forhandles, samarbejdes, formidles og skabes kontakt.
Behovet for at forstå og blive forstået er drivkraften, når barnet lærer sprog - det vil sige, at det især er igennem relationer til nære voksne, at sproget udvikles. Dialogen eller aktiviteten skal være meningsfuld for barnet og pirre dets nysgerrighed, derved bliver det muligt for barnet at fokusere sin opmærksomhed, hvilket er en forudsætning for læring. Vi lægger vægt på at støtte børnenes generelle sprogfærdigheder via det daglige arbejde med sprogforståelse, via f.eks. dialogisk oplæsning eller dramatisering af eventyr.
Vi arbejder med sproglig opmærksomhed bl. a. via rim og remser og via højtlæsning, hvor vi taler om ordenes betydning, sjove eller mærkelige ord, som måske endda kan have flere betydninger.
Vi bruger sprogkufferter og sprogposer og "lydbøger".

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål er at børnene udvikler ordforråd og begreber. Deres sprog skal være varieret og nuanceret. Børnene skal udtrykke følelser og behov gennem sproget. Desuden vil vi skærpe børnenes opmærksomhed på skriftsprog.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene kommunikerer med hinanden
2. Tegn: Børnene handler ud fra beskeder
3. Tegn: Børnene viser initiativ- og tager initiativ - taler med hinanden
4. Tegn: Børnene er nysgerrige og spørger, hvordan staver mean til det? eller hvad står der der?
5. Tegn: Børnene viser interesse for skriftssproget
6. Tegn: Børnene er aktive til samling
7. Tegn: Børnene anvender sproget i konfliktløsing

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Dialogisk læsning
2. Tiltag: Vi er rollemodeller mht. sprogbrug
3. Tiltag: Vi taler om følelser, ex. hvordan jeg ser ud når jeg er glad? ked af det? osv.
4. Tiltag: Vi opfordrer børnene til at fortælle om egne tanker og oplevelser
5. Tiltag: Vi skaber tid og rum til at udtrykke sig

6. Tiltag: Vi opfordrer børnene til at lytte til andre / hinanden
7. Tiltag: Tal og bogstaver i børnehøjde
8. Tiltag: Vi lærer børnene at bruge sproget i konfliktløsning
9. Tiltag: Lege, sang og musik
10. Tiltag: Vi træner hukommelse

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Børn i alderen 3-6 år er deres krop.

Kroppen er i centrum, når det drejer sig om barnets væren i - og væren en del af verden. Kroppen er dermed ikke bare et objekt, som bærer hovedet rundt, og som intellektet blot kan bruge som et nyttigt instrument. Kropsligheden er barnets måde at være i verden på, men også dets måde at tilegne sig verden på. Det er gennem sanserne, at barnet oplever andre individer, omverdenen og sig selv.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnene skal styrke deres kropsbevidsthed og fornemmelse for fysisk formåen. Desuden skal børnene have viden om sammenhængen mellem sund mad og fysisk aktivitet Derudover er vores mål at børnene udvikler egne grænser, såvel kropslig og mentalt.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser glæde ved lege og aktiviteter
2. Tegn: Børnene er fysisk aktive inde og ude
3. Tegn: Børnene kender til kroppen og dennes funktion
4. Tegn: Børnene udfordrer sig selv og hinanden
5. Tegn: Børnene sender maden rundt og tager selv mad på tallerken
6. Tegn: Børnene udfordrer personalet i leg, spil, konkurrencer m.m.
7. Tegn: Børnene oplever spændingen og glæden ved at optræde for et publikum
8. Tegn: Børnene oplever glæden ved at kunne cykle, alene og i en flok

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Fysiske rammer inde og ude, inspirerer til fysisk aktivitet
2. Tiltag: Udklædning og afprøvning af sig selv i forkellige roller
3. Tiltag: Boldspil, hockey, redskabsbane m.m.
4. Tiltag: Teater og musik optræden

5. Tiltag: Madlavning som en pædagogisk aktivitet, hvor især børnenes finmotorik styrkes
6. Tiltag: Cykler og løbehjul - cykelbane allerede i den mindste aldersgruppe
7. Tiltag: De ældste børn cykler til forskellige aktiviteter - Sønersøløb - 112-dag - osv.
8. Tiltag: Deltagelse i Søndersøløb - Mølleræs (børnehavens motionsdag)
10. Tiltag: Mad m.m. sendes rundt og børnene tager selv

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i al slags vejr.
Her er der ro og rum til at fordybe sig - at kigge på planter og insekter, plukke bær og samle sten. I naturen bruger børnene alle deres sanser og undrer sig og stiller spørgsmål.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Målet er at skærpe børnenes opmærksomhed for "årets gang" i naturen og ikke mindst at børnene får viden om dyr og planter. Børnene skal udvikle respekt og forståelse for naturen og de skal lære om naturen og naturfænomener.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene SER fluer, myrer, fugle m.m. på eget initiativ
2. Tegn: Børnene er nysgerrige og stiller spørgsmål om naturen
3. Tegn: Børnene holder øje med det der sker; fugleunger, forårsblomster, sne osv.
4. Tegn: Børnene kigger i fagbøger
5. Tegn: Børnene kigger på Ipads

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Målrettet brug af "uderummet". Skoven, åen, heden og legepladsen
2. Tiltag: Alle børn er ude mindst 1 gang om dagen
3. Tiltag: Opmærksomhed på årets gang. Forår - Sommer - Efterår og Vinter
4. Tiltag: Aktiviteter i nauren året rundt
5. Tiltag: Fuglebad og foderbræt, i børnehøjde
6. Tiltag: Følge forskellige processer ex. jord til bord - haletudse til frø -
7. Tiltag: Naturskolens tilbud - naturvejleder i eget områder - besøg på naturskolen
8. Tiltag: Edderkopper m.m. i terrarie

9. Tiltag: Opmærksomhed på rævegrave - myretuer - musehuller m.m.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Nogle børn og voksne opleves som mere kreative end andre, men kreativitet er ikke kun en medfødt evne. Under de rette betingelser kan børn lære sig kreativitet. Sådanne betingelser ønsker vi at give børnene i Børnehuset Møllehøj.
I legen findes en guldgrube af muligheder for kreative udtryk, eksperimenter og fantasifuldfulde løsninger og påfund. Derfor prioriterer vi børnenes leg og der værnes om børnenes fordybelse i leg. Endvidere har vi regler og rammer, der fremmer kreativitet, fantasi og innovation, ved at give mulighed for at bruge rum og ting på nye måder og undgå en funktionel fiksering, hvor alting kun anvendes på én forudbestemt måde. Vi er åbne og fleksible, finder på og er nysgerrige og undrer os sammen med børnene, og sommetider er vi lidt ´skøre´ og kommer med ´skæve´ ideer og påfund. Vi har fokus på de danske traditioner, et fokus der på sigt er med til at børnene efterhånden også får en fornemmelse af årets gang.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vores mål, er at børnene får et så indholdsrigt liv som overhovedet muligt. De skal kende til de danske traditioner og også stifte bekendtskab med andre kulturer og traditioner. Børnene skal arbejde med forskellige udtryksformer ex. teater, sang, billedkunst osv. Desuden skal alle børn se børneteater mindst 1 gang om året.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene kender til nogle af traditionrne ex. - heks til skt hans - nisser til jul - æg til påske
2. Tegn: Børnene viser interesse for dans og musik - kender sangene og ved hvad der skal ske
3. Tegn: Børnene ytrer ønske om kreative aktiviteter
4. Tegn: Børnene er aktive i forberedelserne til forskellige arrangementer
5. Tegn: Børnene kender til baggrunden for de forskellige traditioner
6. Tegn: Børnene ser Børneteaterforestillinger
7. Tegn: Børnenes kunstværker værdsættes og udstilles
8. Tegn: Børnene spørger til fest på slottet - piratlejr - nisserne - osv.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Billedkunstmaterialer i børnehøjde
2. Tiltag: Børnenes kunstværker værdsættes og udstilles
3. Tiltag: Teaterforestillinger på børnebiblioteket
4. Tiltag: Persnoalet tager initiativ og sætter igang
5. Tiltag: Vi arbejder med forskellige traditioner; jul, Lucia, nisseløb, Fatselavn, påske, skt. hans m.m.
6. Tiltag: Yngste og mellemste bh.børn er "til fest på slottet" i bh. fra fredag til lørdag hvert år i juni mdr
7. Tiltag: Ældste bh.børn er "på Pratlejr" i Virksundlejren fra torsdag til fredag hvert år i juni mdr
8. Tiltag: Lave heks m.m. til skt. hansfest i børnehaven
9. Tiltag: Lave pynt m.m. til grisefest - julearrangement m.m.
10. Tiltag: Mussets tilbud

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Vi arbejder målrettet med et godt børnemiljø. Vi har fokus på at vores fysiske, psykiske og æstetisk miljø, tilgodeser og fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring.
Vores mål er at skabe helhed og sammenhæng i børnenes liv, og vi arbejder målrettet på, at børnene bliver robuste, og i stand til at klare livets udfordringer.
Vi arbejder nærværende og imødekommende, med respekt for hinanden, og børnene mødes med en anerkendende tilgang, hvor de er i deres udvikling.
Vi lægger vægt på, at Børnehuset Møllehøj er et rart sted at være, med muligheder for at udvikle sig på alle kompetenceområder. Der arbejdes kontinuerligt på at justere børnemiljøet, sådan at det på baggrund af forskellige forudsætninger til alle tider kan give grobund og udfordringer, sådan at børnene udvikles og trives optimalt. Det er pædagogernes ansvar løbende at foretage ændringer i miljøet.
Børnemiljøet skal vurderes i børneperspektiv, og i det omfang det er muligt, skal børnenes oplevelser af børnemiljøet inddrages i hverdagen.
Det betyder at vi som voksen vil forsøge at sætte os i børnenes sted, og indhente viden direkte fra børnene.
Vi er bevidste om det psykiske børnemiljø, om hvordan børnene trives med hinanden og med de voksne.
I det psykiske børnemiljø er følgende faktorer væsentlige: at være en del af fællesskabet, at have gode relationer og venskaber, rummelighed, tryghed, tillid, omsorg, medbestemmelse, udfordringer.
Vi anser legen som et meget vigtigt element i børnenes udvikling, og det der sker i legen danner en del af det psykiske børnemiljø.
For at støtte børnene i deres udvikling, har vi først og fremmest fokus på omsorg, tryghed og anerkendelse. Verbalt og fysisk udviser vi omsorg for børnene, og anerkender børnenes følelser. Vi ser barnet, hvor barnet er og støtter til nærmeste udviklingszone. Dette gør vi ved at sørge for en balance mellem udfordringer og ressourcer, så barnet bliver stimuleret og opnår succesoplevelser. Vi arbejder i forskellige "rum", store grupper med fokus på fællesskabet og mindre grupper, hvor der er mere fokus på det enkelte barns udviklingstrin, samt børnenes interesser og dermed også et godt børnemiljø for læring, inden for børnenes nærmeste udviklingszone. Derved bliver også børn med særlige behov inkluderet i vores praksis.
Den faste daglige struktur giver børnene noget genkendeligt og en tryghed, som giver et godt samspil mellem børn og voksne. Dermed er der lagt en fast base, så børnene også psykisk kan overskue nye tiltag af aktiviteter.

For at inddrage børnene i arbejdet med børnemiljøet, er det vigtigt at vi sætter os ind i, hvordan det ser ud fra barnets synspunkt. Det finder vi ud af ved at:
•Have samtaler med børnene
•Lytte til børnene
•Gøre iagttagelser
•Lytte til forældrene om deres børns trivsel
•Opfordrer børnene til at fortælle hvad de synes er godt
•Lade børnene skiftes til at bestemme i forskellige sammenhænge

Børnene har altid mulighed for at få omsorg, tryghed og trøst hos en voksen, og dermed lærer børnene også at vise empati for de andre børn / hinanden. I det hele taget har vi fokus på den gode stemning hvor de er plads til alle.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Børnehuset Møllehøj skal være et godt sted at være for både børn og voksne. Vi vil løbende vurdere børnemiljøet på vores personalemøder, forældrerådsmøder og i samtaler med børnene. Vi vil justere hvor der skønnes at være behov.

6 AFSLUTNING

Læreplanen vil når den er godkendt blive omdelt i personalegruppen, i forældrerådet og blive lagt på vores hjemmeside. Vi vil bruge vores læreplan når vi planlægger og evaluerer de forskellige tiltag vi har sat / eller vil sætte i gang. Der vil være udskrevne eksemplarer på personalestue og kontor, så den er hurtig at finde frem.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**